

תואר של כבוד

שמעתי את נאום ההכרזה של מנחם בגין אחרי שנודעו תוצאות הבחירות ועלי להודות שהוא התנהג כג'נטלמן מושלם כאשר החל את נאומו בברכות תודה לכל אלה שסייעו בידו להגיע לרגע הגדול הזה בחייו. אך דומני כי מר בגין שכת להודות לדמות שסייעה בידו יותר מכל להגיע ל-

לאה רבין צל"ש מבגין

שילטון. אני מתכוון לאשת ראשיה מממשלה לאה רבין.

על מנת לתקן את העוול שנגרם לה הייתי מציע שממשלת הליכוד, לכשתקום, תעניק לה את התואר של "אורחית כבוד" מספר אחד של ממשלת-הליכוד.

אליהו ליאור, נתניה

יוצא מן הכלל

הדמות הטראגית של המדינה היא לא ספק דמותו של שימרון פרס. שכל פעם בקאריירה שלו מגיע כימעט כימעט אל השילטון וברגע האחרון הוא נלקח מידיו. דבר נוסף שהייתי רוצה להפנות את תשור מתלביכם אליו: בשידורי הטלוויזיה ש"י לאחר ליל-הבחירות, רואיין בין השאר גם משה דיין. הוא נשאל לדעתו מה היה סיבוב כישלון המערך בבחירות. דיין השיב כי בין השאר היו אלה פרשיות השחיתות שהתגלו בצמרת המערך. כשאמר זאת לא זע אף שריר בפניו ומצפוני לא נקף. את עצמו הוא מוציא, ככל הנראה, מכלל המושחתים של צמרת המערך.

מישה רכטר, רמתגן

בתובת של אש

בערב ל"ג בעומר ערך המערך אסיפת בחירות על חוף הירקון, שם הם שרפו באותיות לא אש את הכתובת "אמת", שהיתה גם סימן הבחירות שלהם. מפלגה השורפת את האמת כורה במו ידיה את

הקבר לעצמה. ואם אנשי המערך אינם מהססים עוד לשרוף את האמת או המסקנה היא: יהודים, לברוח. העיירה בוערת! פ. סטפנסקי, אזור

עבודה עיתונאיות אחרות, כפי שראוי לי עיתוני אפוזיציה. אלא שלהוציא את על המישור, ביטאונה של מפ"ם, אין עוד עיתונים רבים השייכים לקטגוריה זו. קיים, כמובן, גם דבר, ביטאונה הרשמי של הסתדרות העובדים. לגבי עיתון זה צפויה אולי מהפכה מאלפת. אם יתרחש בבחירות בהסתדרות מה שאירע בבחירות לכנסת, המערך ייבד את הרוב שלו בי וועדה המרכזת והליכוד יצליח להקים קור אליציה גם שם, עשויה השליטה בדבר לעבור לידי השליטים החדשים שישבו בי בניין הוועדה-הפועל. דבר יצטרך לתמוך בקו הרעיוני ובמעשייה של מנהיגי ההסדרות החדשים. לא מן הנמנע הוא שיווצר מצב, הנראה אולי אבסורדי ברגע זה, בו יהפוך דבר לביטאון הליכוד. הוא ימשיך להיות עיתון מימסדי, אבל עיתון של המימסד החדש.

אלא שמעתה צריך כנראה להפסיק לזלזל בדברים שהתרחשו. נראית אבסורדית. וכי העובדה שהגוף הפוליטי שהצליח להר פוך למפלגה הראשונה בגודלה בישראל ולתפוס את השלטון, לא הצליח עד היום לקיים אפילו עיתון ראוי לשמו משל עצמו אינה בגדר אבסורד? במצב זה שפר עליו דווקא גורלו של העולם הזה. לא יהיה עליו להחליף את עורו. כשם שמילא בעבר את חובתו של עיתון חופשי ולוחם שנאבק בממשלות מפא"י והמערך, הוא ימשיך להיות עיתון לוחם גם תחת ממשלת הליכוד. העולם הזה ימשיך להתאבק בכל מה שנראה לו מוטעה, פסול, מושחת והרהרסון בשלטון.

כבר עתה מעידים סימנים רבים ש" מאבק זה יהיה הרבה יותר מסובך וקשה מאשר בשילטון המערך.

הניסיון הקיים עם אנשי הליכוד וה" מפד"ל, העתידים להרכיב ככל הנראה את הקואליציה הבאה; הכרת דיעותיהם והתבטאויותיהם בעבר, יש בהם כדי ליצור בקרב כל עיתונאי חופשי חרדה עמוקה. לגבי עתידו של חופש העיתונות במדינה, עוד בעת שהיו באופוזיציה, תבעו אנשי הליכוד פיקוח וצנזורה על אמצעי-התיק שורת המלכתיים. עד כמה שניתן היה ללמוד עד כה הם אומנם מתכוונים ליישם את דיעותיהם בתחום זה ולממשן. רג"י שים הרבה יותר לביקורת, נעדרי סובלנות יותר מבחינה אישית ורעיונית. עלולים אנשי הליכוד לנצל את הכוח השלטוני שיותן בידיהם כדי להטיל הגבלות על העיתונות החופשית ולהצר את צעדיה. אפילו המיועד לראשות-הממשלה, מנחם בגין, שהוא איש אציל-נפש אשר הוצג בתעמולת הבחירות של הליכוד כליבראל, כבר עשה ערב וצוהנו צעד שיש בו כדי להטיל צל על תדמיתו הליבראלית. הוא הטיל וטו על כך שכתב טלוויזיה, שחשף את פרשת "קרון תלחי" יכסה את ליל ספירת הקולות במצוות-זאב. הטלוויזיה נאלצה לשנות את סידור-העבודה שלה ו" לשגר כתב אחר לכיסוי המתרחש בקרב הליכוד ביום הבחירות. משום שמר בגין סבר שכתב שהעז לבקר את תנועת-החרות בקשר למחללה הכספיים הוא כתב "עויין". באשר לאישים אחרים בליכוד, הרי ש" דיעותיהם ידועות לכל. על פי השמועה מייצעים את תפקיד ש"ר-ההינוך לגאולה כהן או לסופר משה שמיר. אין צורך ל" הרחיב את הדיבור על השקפותיהם הלא-ר מניות הקיצוניות של שניים אלה, הרואים למשל, בעצם הדיבור על ישות פלסטית, לדוגמה, בגינה באומה ובמולדת.

גם תוכניתו של הליכוד להקים משרד-הסברה יש בה כדי לעורר דאגה. אומנם, מרגיעים אותנו, הכוונה היא להסביר-תיווך ולא להסביר-פנים בנוסח המדינות הטר טאלטריות. אלא שעם האוכל בא התיאבון. אין ערובה שמי שרוצה להקים משרד מיוחד כדי לסייע לזרים להבין, לא ירצה לעזור גם לאזרחי ישראל להרחיב את הבנתם בתחומים לאומיים, חינוכיים ופרי ליטיים.

כל אלה הם בבחינת חששות בלבד. יש לקוות שהם יתבדו וממשלת הליכוד לא תחזור על השגיאות שעשה שילטון מפא"י בשנותיו הראשונות ושחלק ממרכיבי בי הליכוד היו בשעתו בין קורבנותיו. אין שלא יתגללו הדברים, כבר עתה נראה שבארבע השנים הקרובות מצפה ל" העולם הזה תפקיד חיוני ממדרגה ראשונה, במאבק לשלום וככלב שמירה של הדמוקרטיה, חשוב אולי יותר מכפי שמילא עד כה.

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136 • מען מרכזי: "עולמפרס" • מודפס ב"הרפוס החדש" בע"מ, תד" אביב, רח' בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גרופות: "צינקוגרופיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: ארי תבור • עורך תכנית: יופי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

ברים הטכניים בהם כרוכה הוצאתו לאור של שבועון דוגמת העולם הזה, משום ש" הרכבו ותוכנו של הגיליון האחרון — הגיליון שהופיע אחרי הבחירות — נראה מזויר לא רק לך, אלא גם לנו. כיסוי החדשה העיקרית של השבוע, עלייתו של הליכוד לשלטון, הופיע בו רק בעמודי הפנים, אחרי כתבות שהתייחסו לנושאים שוליים או ישנים יותר.

הסיבה לכך היא דרך הדפסתו של שבועון, השונה מזו של עיתונים יומיים. בעוד שהיומנים מודפסים במכוונת-דפוס רצי טאציוניות, המדפיסות את כל עמודי הע"תון בבתי-אחת, מודפס שבועון-חדשות דוגמת העולם הזה, השם דגש מלבד על תוכן גו גם על עיצובו ועל איכות התמונות המתפרסמות בו. בשיטת דפוס אחרת, אי"טית הרבה יותר.

תהליך הדפסתו של העולם הזה מתחיל למעשה חמישה ימים לפני הופעתו. חלק מעמודי העתון (הראשונים והאחרונים) מודפס למעשה כבר בימי סוף השבוע, כשהגיליון הקודם של העולם הזה עדיין תלוי למכירה בקיוסקים.

תוך כדי תיכנון כל גיליון אנו מתאמרים לחזות מראש מה יהיו הנושאים ש" יעמדו במרכז ההתעניינות שבוע לאחר מכן. ביום הופעת העולם הזה, אולם כאשר מתחוללות הפתעות, דוגמת תוצאות הבחירות לכנסת התשיעית, שקשה היה לנבא אותן מראש, עלול להופיע גם שעטנו מעין זה שראה אור בגיליון הקודם.

עם חלוף הלם ההפתעה הראשוני בר עקבות תוצאות הבחירות שהעלו את ה" ליכוד לשלטון, התפתה כל אורח לעשות את חשבון-הנפש האישי שלו: מה ההש"פעה המחשבת שתהיה לחילופי-השילטון על חיינו שלו, על סביבתו הקרובה, על בני-מישפחתו?

היו שהגיבו בצלה-ה. אחרים נכנסו למצב"י חרדה ודיכודן, האופייניים לנסיבות של אי-התמצאות וחוסר-ידיעה, גל של בדיחות" זוועה, המופיע תמיד במצבים של מבוכה ומשבר, הציף את המדינה גם הפעם. היה זה רק טבעי שגם בתוכנו, בקרב אנשי מערכת העולם הזה, ייצצו מיד שא"ל ות בנוסח: אין ישיפע הדבר עלינו, על העיתון ועל העבודה בו?

כעיתון נמצא אולי העולם הזה בעמדה הרבה יותר נוחה מעיתונים אחרים במדינה, לגבי מה שעתידי להתחולל. כעיתון בלתי-מפלגתי ובלתי-תלוי יהיה הקו ה" מנחה של העולם הזה בעתיד, כפי שהיה בעבר, מבוסס על שיקולים מיקצועיים ו" מצפוניים בלבד. הוא יתייחס לשילטון ה" ליכוד כפי שהתייחס לשילטון המערך, יבי חון וידון אותו על פי דיעות אנשים, מע"שים והתאליכים המדיניים והחברתיים ש" יגרמו להם.

גם עיתונים אחרים ישתדלו ודאי לנהוג בהתאם לכללים אלה. אבל למרבית אנשי" הם יהיה יותר קשה לעשות זאת. שכן, אין זה סוד כי מרבית עיתונאי העיתונים הבלתי-תלויים במדינה, כמו הארץ, מעריב ודיעות אחרונות, הם בעלי דעות ימניות מובהקות ורבים מהם תמכו אף בצורה עקבית בעליית הליכוד לשלטון. הם הפכו עתה לחלק מהמימסד השולט. עיתוני המימסד הנוכחי, שימצאו את עצמם באופוזיציה, ייאלצו להתרגל לשיטת

קרא ירי

אחד האסונות הכבדים ביותר ש" פקדו את צה"ל ומדינת-ישראל היה אסון התרסקות מסוק היסעור לפני שבועיים. אובדנם של 54 מחילי צה"ל, צנחנים ואנשי חיל-האוויר אסון, היכה את המ" דינה כהלם, אבל כבד ירד-עליה.

תחושת הקדרות הלאומית שירדה על המדינה הוכיחה את הימים של אובדן הצוללת דקר. שיחד עמה צללו למצולות 61 אנשי צוות. או לא השתחררה המדינה מתחושת האבל שבועות ארוכים, אולי מפני שבפרק זמן ממושך עדיין קיוו כי הצוללת התגלה וכי אנשיה יופיעו באיזה מקום כניצולים. אבל שבוע שעבר, ימים ספורים בלבד אחרי אסון המסוק, הוא נר" לרבים מאזרחי המדינה כמשהו מה" עבר הרחוק. קצב ההתרחשויות המהירות בוויה הפוליטית השכיח מרבים, שפחות משבוע ימים קודם לכן ליוותה המדינה כולה את טובי בניה שניספו באחד האסו" נות הכבדים ביותר שידעה בתולדותיה. אפילו השכול והאבל הם מושגים יח" סיים.

ניתן היה להיווכח בכך בגיליון השבוע שעבר של העולם הזה (2072), שבמרכזו עמדו שני מאורעות, שלכל אחד מהם הוקדשה כתבת-עק: אסון המסוק והב" חירות. הכתבה על אסון המסוק ועל האנ" שים שניספו בו הושלמה ביום השבת, ארבעה ימים בלבד לפני הופעת הגיליון. בכל זאת, כאשר ראה הגיליון אור, הרי בעיני הקורא הממוצע — ואיני מתייחס לבני המשפחות שפציעיהם עדיין פתוחים וכאבם טרי — היא יכלה להיראות ככתבה העתייחסת למאורע טראגי מיושן שאינו עתד בבחינת חדשות.

לא יהיה זו הכתבה היחידה באותו גיליון שביאתה בלתי-שייכת ואנכרוניס"טית. שערי העולם הזה שראה אור בשבוע שעבר היו אומנם טריים והתייחסו לתור צאות הבחירות שנודעו רק שעות מספר קודם לכן — וכך גם חלק ניכר מהתורים המערכתיים בעתון — אבל חלקים אחרים ממנו, כמו הודון של אורי אבנרי וכת" בות נוספות, נראו ברגע הופעת העתון שלא במקומם ולא בשעתם.

הסיבה לכך לא היתה חוסר העיר"נות של המערכת. היא היתה נעוצה בגור"מים טכניים. עם כל המאמצים שנאחזו עושים שהע"תון שאתה מחזיק ברגע זה בידך יהיה שבעוף-חדשות אקטואלי, המדווח ומת" ייחס לנושאי התעניינות מדיים, אנחנו כסופים לכמה מיגבלות טכניות המונעות את האפשרות שכל החומר העתונאי המת" פרסם בהעולם הזה, כתבות ומאמרים, ישא את ריח החדשות.

העולם הזה יכול להופיע עם כיסוי של מאורעות שארעו ביום הופעת הגיליון ואפילו לחקדים בכך את עתונות החדשות היומיים, המופיעים בשעות הבוקר. אבל יחד עם זאת הוא חייב לכלול בעמודיו גם חומר מערכתי שהוכן והודפס מספר ימים לפני הופעת הגיליון. אני מרגיש צורך להלאות אותך בהס"י

העולם הזה